

Наша драга Ања трагично је преминула 11. децембра 2008. године у саобраћајној несрећи наомак Требиња. Заупокојена Литургија служена је 12. децембра у манастиру Тврдош, гдје је обављено опијело и сахрана.

Ања Јефтић рођена је на Св. Луку, 31. октобра 1980. године у Сарајеву. До 1995. године и свршетка рата у БиХ живјела је у Илијашу, а после потписивања Дејтонског споразума са породицом се преселила у Требиње. Ту је завршила општу гимназију, а потом је 1999. године положила пријемни испит на Одсјеку за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Бањој Луци.

Њен изузетан дар за писану ријеч, бриљантан ум и ерудиција издвојили су је међу њеним колегама још током прве године студија. Од првих студентских дана посебно интересовање и љубав пројављује за српску средњовјековну књижевност. На вјежбама из предмета Српска средњовјековна књижевност и Српска књижевност 18. вијека настају њени први студентски радови, који су били далеко изнад студентског просјека. Ти први књижевни огледи говорили су о једној зрелој, за своје године необично образованој и надареној дјевојци. Већ тада су Ањини професори и колеге препознали снагу њене изузетне личности, пред којом се назирала блистава научна и књижевна каријера.

Ања је гајила нарочиту љубав за књигу и писану ријеч. Њено ангажовање, у току четврте године студија, на мјесту демонстратора за предмет Српска књижевност средњег вијека, код проф. др Луке Шекаре - било је сасвим очекиван и природан слијед догађаја. У прилог њеној даровитости говорила је и специјална стипендија за талентоване студенте из различитих научних области, а која јој је додијељена из Фонда краљевског дома Карађорђевића. Ања је била један од два добитника ове стипендије за област српског језика и књижевности, пажљиво одабрана од стране стручног жирија међу кандидатима са простора цијеле Србије, Црне Горе и Републике Српске. Књижевница Светлана Велмар-Јанковић, чланица жирија, након читања приложених радова *Мисао Доситеја Обрадовића* и *Космолошко и антрополошко у Лучи Микроkozма Петра II Петровића Његоша*, и разговора са Ањом, с нескривеним задовољством додијелила јој је стипендију.

Четворогодишњи студиј крунисан је дипломским радом из предмета Српска књижевност средњег вијека, код проф. др Луке Шекаре, на тему: *Личност и дјело инокa Исаије у историји српске књижевности и културе*. Дипломски рад је одбранила на Видовдан 2004. године. Дипломирала је са просјечном оцјеном 9,50 и тако постала добитник *Златне плакете* Универзитета у Бањој Луци, која је намијењена најбољим студентима Универзитета.

У новембру 2004. године уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, одсјек: Наука о књижевности. Наредних годину дана провела је у Београду, слушајући предавања и полагајући испите. Опредијелила се за писање магистарског рада из области српске књижевности средњег вијека, која је била предмет њеног ужег интересовања и проучавања, највише одговарала њеним склоностима и била најближа срцу. У јуну 2007. године прихваћена је пријава магистарске тезе под називом: *Водич по Светој земљи Гаврила Тадића и други сродни списи у српској традицији*, под менторством проф. др Томислава Јовановића.

Још у току студија почела је да ради као спољни сарадник за бањалучки часопис *Патриот*, у којем је од 2003. до 2005. године објављивала чланке из историје српске књижевности. Од 2004. године постаје и извршни уредник богословско-филозофског часописа *Видослов*, који ће уређивати све до краја живота, од његовог 33. до 45. броја. Њени књижевни првенци *Мисао Доситеја Обрадовића* и *Космолошко и антрополошко у Лучи Микрокозма Петра II Петровића Његоша* по први пут су објављени управо у *Видослову*. Њен живот се многоструко преплитао са *Видословом*, који је уређивала са изузетном пажњом и љубављу и који никада за њу није био терет и обавеза, чак и онда када је постала обременена многим другим пословима и задужењима. Напротив, за Ању овај уређивачки посао представљао је част и задовољство.

Приредила је и објавила 2004. године и бесједе, интервјуе и предавања епископа захумско-херцеговачког и приморског Григорија, у књизи *Долази час и већ је настао*, а у издању манастира Тврдоша, Херцеговачке Грачанице и Братства Светог Симеона Мироточивог.

Ања се већ бавила научним и књижевним радом када је крајем 2005. године прихватила приједлог проф. др Јована Делића и доц. др Ранка Поповића да конкурише за мјесто асистента на Филозофском факултету у Источном Сарајеву. Они су препознали њену даровитост и бриљантан ум: проф. др Јован Делић за вријеме њених студија у Београду, а доц. др Ранко Поповић још раније, на првој години студија у Бањој Луци.

Од 2005. године била је асистент на Одсјеку за српски језик и књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Изабрана је за асистента на предмету Српска књижевност средњег вијека, код проф. др Бранка Летића. Осим из Српске књижевности средњег вијека, држала је вјежбе и из других предмета, почевши од Српске књижевности 18. вијека, преко Упоредног проучавања јужнословенских књижевности и Српске књижевности 20. вијека и др.

Руководилац Одсјека проф. др Бранко Летић, кога је Ања необично поштовала и вољела, са осталим колегама је стварао позитивну радну атмосферу, из које су се рађале многе идеје и пројекти. Тако је Ања са колегом и пријатељем Владаном Бартулом организовала низ научних трибина под називом *Симпозион ријечи Филозофског факултета*, у оквиру којих су држали предавања еминентни професори из области филозофије, теологије и књижевности. У мају 2008. године учествовала је на научном скупу Филозофског факултета у Источном Сарајеву, са радом *Идеологија рата у Бих (1992 -1995)*.

На Филозофском факултету у Бањој Луци похађала је специјални курс из ћирилске палеографије, који је покренуо проф. др Раде Михаљчић, а водила проф. др Татјана Суботин-Голубовић. По завршетку курса требало је да сарађује са часописом *Грађа о прошлости Босне*.

Ања је била уистину свестрано обдарена личност. У жижи њеног научноистраживачког рада било је бављење српском, и шире словенском, медијевистиком, нарочито бављење културолошким, књижевним и филолошким специфичностима друге половине српског 14. вијека, покрета исихазам те византијско-српским и српско-руским паралелама. С тим у вези је, ради учења руског језика, током 2008. године боравила два мјесеца на студијском усавршавању у Санкт Петербургу, као стипендиста Министарства науке и технологије Републике Српске.

Међу њеним посљедњим објављеним радовима јесу: *Литературно-преводаческото дело на монах Исаија 14. в.: кратко написание на превода и темите в Сопрус*

Areopagiticum и Биљешке о *Corpus Areopagiticum*-у и његовом словенском преводу - преводилачки подухват монаха Исаије из 1371.

Поред осталог, и стваралачки се бавила књижевношћу. Писала је поезију и прозу, објављивала је путописе и приказе књига. Била је лектор и коректор, сарадник свог духовника и епископа, владике захумско-херцеговачког и приморског Григорија.

Једном ријечју, тешко је набројати све оно што нам је успјела оставити за свог кратког живота и на чему је утиснула печат свог стваралачког бића. Као и њен духовни узор и животни путоказ, вољени владика Атанасије, кога је љубила свим срцем својим, непрестано се трудила и радила, предосјећајући, негдје у дубини душе, да јој неће *дотећи времена*. Али за својих двадесет и осам година, постигла је више него многи људи за знатно дужи животни вијек. Успјела је уградити своју личност у нашу културу и науку, поучавајући нас да није битно колико дуго живимо, већ како умножавамо таленте дароване нам од Господа.

Ријечи су немоћне и недовољне да изразе тајну Ањиног живота и бића. То могу разумјети једино они који су је познавали и имали тај благослов и привилегију да "окусе" дјелић благодати коју је носила у себи. Била је посебна и другачија, као да *није од овог свијета*. Много више од бића бриљантног ума и префињене спољашњости, свестрано обдареног и генијалног, са истанчаним осјећајем за људе и живот. Јер је све то облагородила и повезала у једну нарочиту духовност коју је носила у себи. Али, бити све то значи и носити крст и страдати и васкрснути у Господу и зато ју је Господ позвао у Царство Своје.

Посљедњих дана свог овоземаљског живота записала је:

Све што желим је та атмосфера с неким или негдје или у нечему у којој ће биће моћи да расте и развија се, да једноставно намиришеш динамизам... Не "удати се" просто, или "стећи звање" или "отићи у манастир", него с ким и ту гдје осјетиш Присуство јаче него иначе, ту и остати...

Сви ми који смо је добро познавали, оног трену када смо сазнали да се упокојила, схватили смо да за њу другог пута и није било, осим пута ка Христу, у Царство Небеско. Ту, крај Њега, осјетила је *Присуство јаче него иначе*. Као тиха свјетлост уподобила се Свјетлости Тихој, Једином Човјекољупцу, Господу и Спасу нашем Исусу Христу. И настанила се у Царству, *без бола, туге и уздаха*.

За хришћане смрт није крај и одлазак, већ пресељење у Царство Небеско и Живот Вјечни. И зато не треба да ридамо и тугујемо, већ да се радујемо јер је стигла Ономе кога је бескрајно вољела и служила Му у сваком трену овоземаљског живота свога. А ми који смо је неизмјерно вољели као утјеху осјећамо да је Христом Богом свеprisутна и да стално бдије над нама, желећи да нас утјеши, охрабри и учврсти у вјери у Бога Живога.

Често је говорила како би жељела да све људе које воли може да пригрли и понесе са собом, да стално буду сви заједно. Господ јој је услишио жељу. Толико је силно присуство и љубав њена да нас сабира и даље, као што је у љубави сабрала велико мноштво људи 12. децембра у Тврдошу, да сви будемо једни са другима и заједно са њом у Господу.

Услишио јој је Господ и жељу да се *смири* у Херцеговини, коју је много вољела.
Уснувши у Господу, њена је душа нашла мир у кршевитој земљи, у свом Тврдошу.

Волимо је вјечном љубављу и надамо се сусрету код Дародавца свих добара, када ћемо јој рећи колико нам је значила, она на чијем лицу се *одражавала истинска боголикост и богочежњивост*.

Нека је блажен помен души твојој праведној, мила наша!

Данила Јелић

